

העם

איש המוכת

ישנם רגעים בחייו של אדם כשהוא עומד לבדו מול הבורא, מול עצמו, כששום מליצה לא תעזור לו, שום תהליך מחשבתי קנוי לא יקל עליו, כשמשקלו האמיתי מונח על כפות המאזניים.

לעתים קרובות אלה הרגעים האחרונים בחייו.

הם היו רגעי האחרונים של נתן אלבו. רימון היד בחוסר-חיבה מסוים. הרימון הוא נשק ייעל בטוח-קצר, בגלל מסלול-התעופה הגבוה וזווית-הירידה התלולה — דבר המאפיין שר לזרקן מעבר לחומה או לתוך עמדה נסתרת. אולם הרימון הוא מסוכן לבעליו הבלתי-זהיר לא פחות מאשר לאויביו.

נתן אלבו, חייל צנוע, שחרחר ושקט, ישב בערפל אהל, פירק את הרימונים החיים. ליכתע שמע את הצליל הנורא ביותר בעולם: החלישה של פתיל הרימון שהוצת. אורכו של פתיל זה הוא ארבע שניות בדיוק: ארבע שניות בין חיים ומות.

היה זה המבחן העליון. יכול היה נתן אל-בו לזרוק את הרימון הרחק ממנו, לשכב על הארץ, לכסות בידיו את ראשו. חבריו, בחוץ, היו מתרסקים. יתכן והיה נענש עונש חמור. אולם הוא היה חי.

נתן אלבו, מרוקאי, בודד בארץ, לא עשה חשבון פשוט זה. הוא ראה את חברו באו"ל. הוא ידע שחבריו משתעשעים בחוץ. הוא זנק החוצה, צעק "רימון!" רץ אל מחוץ לתחומם כשביצת-המוות לחוצה אל בטנו. כך נראה לעיני חבריו באלפית-השניה האחרונה של חייו.

בימי חייו שמע נתן אלבו פעמים רבות, מפי האורחים שעליהם הגן, כי המארוקאים הם פחדנים, בריזנים, נגועי מחלות ופראי-אדם. הם כעסו כשנכנסו לאוטובוס ולקולנוע בלי תור. גם בשערי מוות נדחק בראש.

שילומים

פתרון החידה

זה כמה חדשים נהנים כל אזרחי המדינה מכספי גרמניה, הוורמים לישראל בשטף השילומים, מזינים כמעט את כל ענפי החיים. אולם עדיין לא נפתרה הבעיה המסקרנת. כיצד עלה בכלל בלבו של קונראד אדנאור, קאנצלר-הברזל הגרמני, לשלם שילומים?

השבוע היה נדמה כי נפתרה החידה. עתה נאי יהודי-אמריקאי שחקר את השאלה, גילה תגלית מרתקת: כמה חדשים לפני שדובר בפעם הראשונה על תשלום שילומים פנתה ממשלת מערב-גרמניה, בסודיות מוחלטת, לחברה יהודית מפורסמת של חוקרי דעת קהל ויועצים-לענייני-ציבור. הפירמה רוו בר נדר ושות', אחת החשובות ביותר בשטח זה באמריקה, נתבקשה לחקור כיצד יכולה גרמ-

ניה לשבור את השנאה של יהודי ארצות הברית, שיש להם השפעה רבה על דעת הקהל האמריקאית כולה.

החברה ערכה חקירה פרטית, לפי שיטת משאלי-גאלופ הידועים, הגיעה למסקנה: הדרך הטובה ביותר לרכוש את לבם של היהודים היא לשלם להם פיצויים עבור הנזקים החומריים שנגרמו לעמם מידי הנאצים. שכן-טרחתם של המומחים הגיעה לכמה עשרות אלפי דולארים. אם לדון לפי ההצעה, אין ספק שבעיני הגרמנים הם היו ראויים לשכר זה.

כנסת

דיון בלתי-תלוי

לפני ארבע שנים הציג אורח ממוצא גרמני את שרותו למדינה, הודה שאמנם אין לו נסיון במקצוע הנדון אך ישתדל להשביע את רצון הקונות כמיטב יכולתו. התפקיד: חליין.

החליטה: לבטל את עונש המוות לרוצחים, להשאיר את השאלה פתוחה לגבי מעשי בגידה. התליין המיועד נאשר חסר-עבודה.

**מנה של טיפול.** למחרת היום יצאו נציגי בתי-הסוהר וכמה נבכדים אחרים להביא את הבשורה השמחה לארבעה לובשי-המדים האדומים בבית-הסוהר בתל-מונדי, שעניבת החנק הוסרה מצווארם. להפתעתם נוכחו ל"דעת כי הארבעה אינם שמחים כלל. לפי חוקי הארץ, שמקורם בבריטניה, יכול אדם הנדון "להיתלות בצווארו עד צאת נש" מתור, לדרוש עד יום מותו כל מזון שירצה, עם כמות בלתי מוגבלת של סיגריות. כך קרה שרוצחי ישראל חיו גם בתקופת הצנע השחורה ביותר על רמה גבוהה יותר מאשר משלם-המסים. כשנשתתה ההוצאה להורג, הגביל שרות בתי-הסוהר על דעת עצמו זכות זו, סירב לתת לאסיר אחד את מנת הטופי היומית שדרש, הגביל את מספר הסיגריות ל-10 ביום.

היה זה מעשה בלתי-חוקי בהחלט: לו



נחמן ממוות ישראל חרבון

"לא מסכים!"

היה אסיר אחד מגיש צו-על-תנאי נגד סוה"ריו, היה זוכה בקלות. למולו של תקציב המדינה, לא עלה הדבר על דעתו של איש.

כשמע ישראל חרבון (שער העולם הזה 824) כי בוטל עונש-המוות שהוטל עליו בעוון רצח פושע מועד אחר, וכי יחד עם זאת יקבל רק 4 סיגריות ביום ככל אסיר אחר, התרגש. "לא מסכים!" אמר בתוקף.

יחסי-חוק

מיהו משהו?

בעוד שבועות מספר יתכנסו הגבעות והעמקים המוריקים אשר בקרבת הרטוב ב"תימרות עשן סמיך ואפור. עשן זה יעלה מארובות-הענק של בית-החרושת החדש ל"מלט, שמשון, שיטחן את אבני המחצבות הנמצאות בסביבה, יהפוך אותן למלט מהסוג המשובח ביותר.

עד כה הושקעו בשיקום בית החרושת, שנהרס במלחמת העצמאות, למעלה מ-15 מיליון לירות. בראשית הקמתו התעורר חשש שאין יותר מקום לייצור-מלט בישראל. אבל לפני חצי-שנה נפל בידי ישראל לקוח חשוב: הצבא האמריקאי, שהזמין כמויות ניכרות של מלט בשביל בסיסיו בתורכיה. יתר על כן, כאשר הובאו דוגמאות-המלט הראשונות לתורכיה, התפעלו התורכים מסיבה, הזמינו כמויות גדולות לצרכיהם הפרטיים, נוצרו תנאים אידיאליים להפעלת מפעל שמשון במלוא-הקיטור.

**לחץ מסתורי.** אולם דוקא עתה, עם השלמת המפעל, נחתה מהלומה קשה על ראשי משקיה-המלט הישראליים. יבואנייה-מלט התורכיים הזמינו 75 אלף טונות מלט לשנת 1954; אולם הממשלה התורכית עיכבה את מתן רשיונות-היבוא. הנימוקים לכך, הגם, לכאורה, מסתריים, אך ברור שמאחורי ריהם מסתתרת מזימה פוליטית. משהו מפעיל לחץ על תורכיה, מתוך כוונה לפגוע במלוא-הקיטור.

\* כבר נעשו כל ההכנות להקים אגף ל"דונוס-למוות בבית-הסוהר החדש ברמלה, שיועבר עתה לרשות אסירים פחות מכובדים, ישמש כצינוק רגיל.

בייצור המלט של ישראל, לשלול ממנה מטבע זר חיוני.

לא היה קשה לנחש מיהו מישהו זה.

פיתוח

עפרות ארצנו

ד"ר דב יוסף לא נטה מעולם חיבה רבה לעתונאים — ביחוד בתקופה בה הציקו לו העתונאים בודון על כל צעד ושעל, בשמשו כשר-התספקה והקיצוב ולאחר מכן כשר ה"מסחר והתעשייה. אולם עתה, לאחר שהפך לשר-הפיתוח, נאלץ לעבור לעבודה שאינה מביאה לו כמעט כל פרסומת, החל ד"ר יוסף מתגעגע לימים הטובים בהם עבר שמו מדי לילה תחת מכבש הדפוס, אם כי בתוספת הש"מנות ססגוניות.

לפני ימים מספר הוביל שר-הפיתוח קבו"צ עתונאים למכתש הגדול. הוא הצביע על שכבות-חול אפורות אי-שם במכתש, הצהיר בקול דרמטי: "מיליונים טונות של ברזל טמונים במקום הזה! העפרות עשירות ל"הפליא, הן מכילות מ"מ 35 עד 50 אחוז ברזל! בקרוב לא נצטרך להביא ברזל מחוץ לארץ!"

לתמהונו של השר הקדישו העתונאים לדבריו רק שורות מספר. הוא התאכזב קשות וב"צדק: עתונים מקצועיים זרים היו מקדישים לדבריו תשומת-לב רבה יותר, אם כי לשל"ל לה. הסיבה: איש-מקצוע יודע שעפרות ה"מכילות פחות מ" 50% ברזל נחשבות ל"עניות ביותר ובלתי-ראויות לניצול.

אך יתכן והיה מקום למעט פטריוטיזם, ח"י" בה לברזל הישראלי הראשון אחרי 2000 שנה, תוך שינוי קל בשיור של ביאליק: "עפרות ארצנו באשר הן שם..."

מסים

עונש מול שיכונ

הבעייה הפכה, בוערת באוצר הריק: האם העובדים השכירים בלבד ישלמו את מרבית מס-ההכנסה בארץ, או שיגויסו סוף סוף גם האזרחים העצמאיים?

בדיונים קדחתניים שנמשכו בשבועות ה"אחרונים במשרד-האוצר, הציג בן-ציון אר"ג, גובר עיריית תל-אביב לשעבר, שנתמנה כנציב מס-ההכנסה, להקל את גול מס-ההכנסה מעל העובדים השכירים, לשכנע את העצמאיים להצטרף על הכנסותיהם האמיתיות.

אבל רוב אנשי משרד-האוצר, בראשם שר-האוצר, לוי אשכול, חשבו שזה פתרון תמים. תרופתם שלהם: להעניש בכל חומר הדין את מוסרי ההצהרות הכוזבות והמשתמשים מתשלום. על כן גם קיבל משרד-האוצר לשי"רתו את איש-המסמטה לשעבר אדיר-הש"פ, ישרון שיף; המומחה לעניינים פליליים, שיטפל בהענשת עבריינים.

**הפתעה ומקלחת.** עוד בטרם נסתיים הדיון בבעיית העובדים השכירים והעצמאיים, הפתיע שר-האוצר, לוי אשכול את ארגוב ומצודיו. הוא פתח בשיחות עם משרד ה"משפטים, מתוך כוונה להביא לפני הכנסת חוק חדש, שיעלה את העונש המאקסימאלי לעברייני מס-ההכנסה לחמש שנות מאסר ואת הקנס המאקסימאלי שיוטל עליהם ל" 1000 ל"י.

אולם כאן זכה שר האוצר למקלחת קרה. אנשי משרד המשפטים סברו שהדבר אינו ניתן לביצוע. הסיבה: עד כה לא נקבע ב"חוק הישראלי עונש מינימאלי, כלומר עונש שהשופט חייב להטיל במלואו על הנאשם שחוייב בדין, והשופט המושפע מן האווירה השוררת בארץ יהסס להטיל על עברייני מס-ההכנסה עונש-מאסר וקנסות כבדים.

"ויתר על כן", ציין איש משרד המשפטים בשיחה פרטית. אפילו אם ייקבע עונש מינימאלי לעבריינים, איך תוכיח התביעה ש"הנאשם היה בעל הכנסה שנתי של 200 אלף ל"י וסירב לשלם אפילו 2000 ל"י?"

התוצאה: בן-ציון ארגוב ומצודיו זכו ב"נצחון זמני. משרד האוצר דחה את הדיון על הענשת המשתמשים מתשלום מס-הכנסה, יתן אי-אלו הקלות לעובדים השכירים, ויסיף לסמוך על רצונם הטוב של האזרחים העצמיים לפרוע את חובם למדינה, אם כי יש מקום לחשש שהוא יהיה קטן יותר מרצונה הטוב של המדינה לקבל את כספי-האזרחיה.

אות קין



המשיח בא! אפשר לעשות מהח מור שלו נקניק!